

Як цитувати:

Алексєєва С. Нетрадиційне навчання нового покоління дітей (покоління діджиталізації). *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта - 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації*: матеріали V Міжнародної наук.- практи. конференції (Київ, 27–28 травня 2021 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. Локшиної. - Тернопіль : Крок, 2021. С.196-199. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-322>

НЕТРАДИЦІЙНЕ НАВЧАННЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ ДІТЕЙ (ПОКОЛІННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ)

Світлана Алексєєва, д.пед.н., ст.наук. співробітник.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

До школи зараз приходять абсолютно нові за типом мислення учні, які адаптовані до віртуальної реальності, діти, що ніколи не жили без інтернету. Якщо орієнтуватися на “теорію поколінь” (Нейл Хоув, Вільям Штраус (1991)), нині за партами сидить покоління Z – «цифрові» діти. Це покоління, яке народилося в інформаційному суспільстві, а першою іграшкою для них стає смартфон. Це діти мультимедійних технологій. До них застосовується термін “digital native”, покоління носіїв діджиталізації. Дітей цього покоління відрізняє, перш за все, максимальна наближеність до інформації, з якою вони вміють відмінно працювати, вони залежні від цифрових технологій. Вибір – їх головна цінність, пошук – це те, що вони вміють найкраще. Для них завжди існує цікавіший сайт, свіжіша інформація – треба лише знайти. Вони здатні швидко «просівати» великі обсяги інформації, одночасно листуватися з десятком людей і оперативно реагувати на нові повідомлення. А отже говорити про «середнього» учня в сучасній школі зараз не приходиться.

Інформаційно-збагачене середовище впливає на механізм сприйняття й усвідомлення інформації, «цифрові» діти часто мають слабку пам'ять і проблеми з концентрацією уваги. Говорити з ними «твітами», тобто коротко і з перервами. Подробиці їх особливо не цікавлять. Ігнорують довгі тексти і звертання, особливо усні. Отож задушевні розмови і лекції – не для них. Вони – діти гаджетів. Майже не читають паперових книг, хоча літери вивчають з пелюшок, щоб знайти мультики в YouTube. Для таких учнів підручники, навіть в електронному вигляді, здаються нудними без лінків і відео.

Інтерпретуючи різні наукові дані, М. Prensky (Пренски) [1] дійшов висновку про те, що розумові процеси цифрової людини не лінійні, а паралельні, а отже, мислення сучасної молоді відрізняється інтенсивністю когнітивних навичок у навчанні. Такі діти використовують інші форми концентрації уваги, що обумовлюється існуванням (потребою існування) в інтерактивному середовищі. Для «цифрових дітей» характерним є мультизадачність, коротка концентрація

уваги, прискорене переключення, вони сприймають інформацію з мінімальною кількістю слів та обов'язковою візуалізацією (картинки або коротке відео), для них важлива персоналізація та простота в комунікації [2, с. 136].

Покоління Z йде від усього, що викликає дискомфорт. Життя для «цифрових» – це пошук. Стосунки вони легко обривають одним повідомленням і одразу переглядають нові кандидатури в соцмережах. Школярі кидають недоробленим домашнє завдання, хоча здатні його виконати. Домашнє завдання їм необхідно розсилати на гаджети. Будь-яке завдання краще розбивати на десяток дрібних. Розписувати кожен крок і не сподіватися на допитливість. Шаблони не обмежують, а навпаки заспокоюють покоління Z. А креативність вмикається, коли вони знаходять недоліки в шаблонах або шукають нові версії.

Подача матеріалу на уроці, цікавість, елемент гри ще ніколи не були настільки важливі. А ще – зручність. У приватних школах вже зрозуміли, що комфортні, стильні та модернізовані класи спонукають сучасних дітей бігти на заняття. Якщо немає матеріальної бази, використовуйте оригінальні роздруківки та нестандартне оформлення кабінету.

Сучасні діти збиваються у віртуальні «зграї». Належність до групи в соцмережах для них надзвичайно важлива. Друзі нагадують їм персонажів комп'ютерної гри із заданими параметрами. Варто завести для класу групу в соцмережі. Але її мають вести діти, а не дорослі. Час від часу розміщувати там щось, що спонукатиме до обговорення навчання. Сучасних дітей треба вчити розуміти власні та чужі почуття, звертати увагу на складність та унікальність особистості. У навчанні варто спиратися на любов до публічності. Запропонуйте учням зняти відео про виконання досліду. Вони зроблять це охочіше, ніж записуватимуть результати в зошит.

Сучасні підлітки не носяться з життєвими цілями. Вчитися діти теж мріють вдома. Багато з них ще підлітками заробляють як фрілансери, оскільки в інтернет-реальності важливі вміння, а не атестати й дипломи. При цьому покоління Z не шукає захмарних зарплат, а той мізер, який їм треба, легко отримують в будь-якому місці. Вони можуть брати участь у важливих міжнародних проектах, але одночасно сидіти голодними, доки мама не зготує вечерю. Вчителям необхідно тісно спілкуватися з батьками – вони і «домашку» роблять, і інтереси старшокласників представляють.

Не здатність зосередитись і постійне відволікання, - так описують сучасних школярів вчителі, психологи і фахівці освіти. Як захопити увагу покоління, народженого з гаджетом в руці? Не перевантажувати інформацією. Покоління Z хоче отримувати «сконцентровані» знання. Крім того, вони свідомо ігнорують етапи уроку, спрямовані на «закріплення» матеріалу за допомогою його багаторазового повторення: як тільки суть навчального матеріалу їм стає зрозумілою, подальше повторення того ж матеріалу стає «недоречним». Ставити перед учнями зрозумілі й реальні цілі. Представники «покоління Z» готові робити все максимально ефективно, але для цього вони повинні знати, що саме вимагається від них. Також учитель повинен допомогти зрозуміти, навіщо учневі потрібна певна інформація, і надати найкращу можливість скористатися нею.

Зробити навчальний матеріал «яскравим і візуальним». Покоління Z найкраще сприймає візуальну інформацію. Залучити учнів до довгострокових проектів, які допоможуть культивувати терпіння й наполегливість. Створити в навчальному закладі комфортні умови, які відповідають запитам цих дітей: надати можливість для підзарядки гаджетів, використовувати WI-FI, мультимедійні дошки, зручні місця для відпочинку, нестандартне оформлення інтер'єру тощо. Трансформувати освітній процес відповідно до рекомендацій зарубіжних і вітчизняних учених, педагогів-практиків. Постійно підвищувати педагогічну інформаційну грамотність і використовувати сучасні гаджети в освітньому процесі.

Ключові слова: цифрові діти, покоління Z, діджиталізація, соцмережа, мультизадачність, візуалізація, сконцентровані знання,

Література

1. Prensky M (2001). Digital natives, digital immigrants, Part II: Do they really think differently? On the Horizon, 9(6). URL: <http://marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20>

2. Алексеева С (2021) Індивідуалізація навчання: суть, шляхи реалізації. International scientific and practical conference «Pedagogy and Psychology in the Modern World: the art of teaching and learning»: conference proceedings, February 26–27, 2021. Vol. . Riga, Latvia : «Baltija Publishing». DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-34>